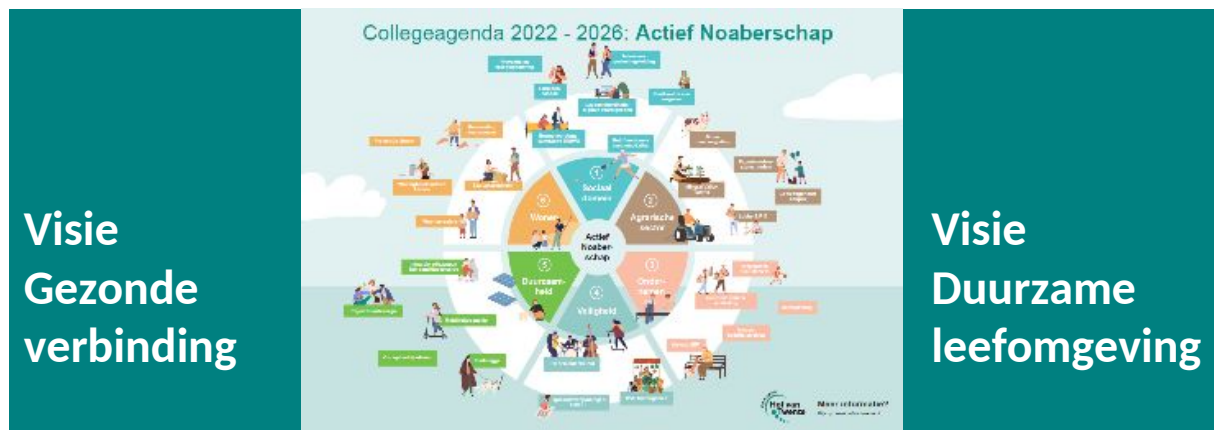

Introductie op Themanotities “Aan de slag met Actief Noaberschap”

1. Algemeen

In de programmabegroting 2023 is aangekondigd dat een nadere uitwerking van de thema's uit de collegeagenda 2022-2026 zal worden gemaakt in zogeheten themanotities. Dit geldt voor alle 'taartpunten' die voortvloeien uit de visie "Actief Noaberschap". In deze themanotities wordt verwoord hoe we de ambities uit "Actief Noaberschap" in praktijk gestalte gaan geven en welke nieuwe beleidsinitiatieven en -intensiveringen we de komende jaren op gaan pakken. Ook de indicatieve raming van 8,6 miljoen euro die in de programmabegroting al was aangekondigd ter besteding voor deze nieuwe impulsen zal hierbij concreter worden gespecificeerd en onderbouwd. Dit alles plaatsen we in het perspectief van enerzijds de **Visie Gezonde verbinding** en anderzijds de **Visie duurzame leefomgeving**. Afsproken is dat raad en college in de eerste maanden van 2023 hierover met elkaar in gesprek gaan. Vaststelling van de themanotities leidt vervolgens tot een wijziging van de programmabegroting 2023 en meerjarenraming.

2. Visie Gezonde verbinding

Het sociaal domein is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een breed taakveld, waarbij de gemeente uitvoering geeft aan een gevarieerd palet taken, uiteenlopend van de Participatiewet en Jeugdwet tot en met de Wet maatschappelijk ondersteuning. In dat sociaal domein heeft Hof van Twente sinds enkele jaren de "Visie gezonde verbinding" centraal staan. Deze visie biedt een integrale kijk op het welzijn van mensen langs de themalijnen: 1) Kansrijk opgroeien, 2) Gezonde leefstijl, 3) Vitaal ouder worden en 4) Iedereen doet mee. Belangrijke uitgangspunten daarbinnen zijn de aanpak van armoede en laaggeletterdheid, preventief werken, positieve gezondheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Landelijke afspraken in het Integraal Zorgakkoord en het Gezond Actief Leven Akkoord ondersteunen het belang hiervan. In 2023 wordt een actualisatie van de Visie Gezonde verbinding aangeboden aan de gemeenteraad.

3. Visie Duurzame leefomgeving

Binnen de fysieke omgeving hebben we als gemeente grote opgaven voor onder andere natuur, landbouw, water, bodem, klimaat, recreatie en landschap. Vanwege de sterke onderlinge verwevenheid hebben we een integrale Visie duurzame leefomgeving ontwikkeld aan de hand van vier thema's: 1) Klimaatadaptatie, 2) Biodiversiteit, 3) Duurzame landbouw en 4) Energietransitie. Het doel is om met duurzame ingrepen in de fysieke omgeving een gezonde leefomgeving te organiseren. We verbeteren het welzijn van onze inwoners door de fysieke omgevingskwaliteit te verhogen. Daarbij combineren we ruimtelijke opgaven op een logische wijze vanuit kwaliteit en efficiëntie.

Met de Visie duurzame leefomgeving werken we toe naar een duurzame leefomgeving voor een gezonde samenleving. Hierbij komen sociale en fysieke opgaven samen. Wat we willen bereiken is:

1. Een groenere fysieke ruimte, die onder meer een oplossing biedt voor wateroverlast en CO2 vasthoudt, 2. Een hogere bodemkwaliteit, die zorgt voor gezonde agro-producten, de waterhuishouding verbetert en meer CO2 vasthoudt, 3. Duurzame bebouwing, die voor meer wooncomfort, gezond wonen en lagere vaste lasten zorgt, en 4. Een veilige en aangename plek om te leven door minder overlast op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte.

4. Het thema Sociaal domein

Al enkele jaren werken we vanuit de "Visie gezonde verbinding". We merken dat preventie en bewustwording extra inzet, overleg en samenwerking met maatschappelijke partners vraagt bij ouderen of jongeren. We zien dit ook bij het vraagstuk vroegsignalering van schulden. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen (energiearmoede, opvang vluchtelingen enz.) is het belangrijk niet af te wachten, maar samen met partners projecten te starten, te begeleiden en te monitoren. Dit vraagt om een extra impuls om de gezonde verbinding met mensen te kunnen blijven maken. Het is van belang dat alle jeugd gezond en zelfredzaam is en kan meedoen in Hof van Twente. **Kansrijk opgroeien** bevorderen we door het verbinden van bestaande voorzieningen, denk aan logische onderwijs/zorgroutes, en de inzet van gezinscoaches, maar ook door als gemeente te werken vanuit een integrale frontoffice en complexe cliëntsituaties integraal te benaderen. Landelijke ontwikkelingen als de Hervormingsagenda en het toekomstscenario Jeugd en Gezin zullen van invloed zijn op de lokale toegang.

Met het Lokaal Preventieakkoord beogen we een **Gezonde leefstijl** bij inwoners te bevorderen. Hiervoor verhogen we de ambitie op bewustwording en gedragsverandering.

We willen de kansen van inwoners vergroten om mee te doen in de (Hofse) samenleving (**Iedereen doet mee**) door aandacht te schenken aan een gezonde financiële situatie van inwoners, aan een leven lang ontwikkelen (ook voor inburgeraars) en door te investeren in digitale dienstverlening. **Vitaal ouder worden** vraagt van onze inwoners om zelfredzaam te kunnen blijven (eigen regie) en te kunnen blijven meedoen, prettig wonen in de eigen kern, voorzieningen en een samenleving die klaar is voor meer ouderen. We zetten in op bewustwording en bouwen voort op succesvolle pilots als GoodGoan Markelo en Welzijn op recept Delden.

1. We gaan onze relatie met aanbieders, jeugdhulpteam en lokaal onderwijs versterken.
2. We werken aan een stabielere thuissituatie voor jeugdigen o.m. via het project Kansrijke Start.
3. We maken een kwaliteitsslag in de interne beheersing (contractbeheer, sturing en monitoring).
4. We gaan (buiten gebaande paden) multi-problem gezinnen identificeren en pogen te helpen.
5. We gaan intensiever samenwerken met IKC's om leer- en zorgproblemen te voorkomen en aan te pakken.
6. We verduurzamen de pilots voor kwetsbare groepen jongeren: VSO/ PrO/ Belofte 5.
7. We zorgen ervoor dat per kern een Platform Gezond als netwerksamenwerking gaat fungeren.
8. We faciliteren uiteenlopende (jaarlijkse) campagnes ter bevordering van een gezonde leefstijl.
9. We voeren het actieplan middelengebruik uit met campagnes, trainingen en voorlichting.
10. We breiden de armoedeaanpak uit met een noodbudget armoede en training financiële zelfredzaamheid
11. We bieden een integrale aanpak energiebesparende maatregelen voor minima.
12. Samen met Salut ontwikkelen we een participatieproject voor een kringloopbedrijf met een circulair ambachtscentrum voor hergebruik, recycling en upcycling.
13. Samen met externe partijen stellen we een ambitie en plan van aanpak laaggeletterdheid op.

14. We gaan een Woonzorgvisie opstellen waarin ook de inzet van zorgtechnologie een plek krijgt.
15. De actieplannen één tegen eenzaamheid en Hof van Twente dementievriendelijk krijgen, evenals de mantelzorgondersteuning, een nieuwe impuls.
16. We geven een impuls aan cultuur sensitief werken, de inzet van sleutelfiguren en intensieve begeleiding van statushouders.
17. We geven de subsidieregeling voor innovatieve sociale initiatieven een nieuwe impuls.

5. Het thema Agrarische sector

Onze boeren zijn een belangrijke economische drager van het buitengebied en onmisbaar voor de leefbaarheid van ons platteland. Met verschillende projecten werken we samen met hen aan een perspectiefvolle agrarische sector via kringlooplandbouw, recreatie of (agro)toerisme. Dat doen we met een gebiedsgerichte aanpak en integraal, zodat de uitdagingen op gebied van natuur, bodem, water, klimaat en landbouw, werken en wonen in samenhang worden benaderd. Met initiatieven als mono-mestvergisting, kavelruil en het maken van langjarige afspraken voor het leveren van maatschappelijke diensten, werken we aan een goed verdienmodel voor de boer, maar geven we ook een impuls aan biodiversiteit en de basiskwaliteit voor lucht, natuur, bodem en water. Met Twentse gemeenten, waterschap en LTO werken we samen in Mineral Valley aan vernieuwing en innovatie van de landbouw. Dit doen we met de versnellingsagenda, die nauw aansluit op het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Wij willen zoveel mogelijk agrarische ondernemers hieraan laten deelnemen.

1. We gaan het succesvolle gemeentelijke KGO-beleid dat mogelijkheden biedt om erven toekomstbestendig te transformeren verruimen.
2. We gaan met grondgebruikers in het landelijk gebied een agenda opmaken als bijdrage aan het provinciaal programma landelijk gebied.
3. We maken een visie Landbouw Hof van Twente 2035.
4. We stellen voor het LEADER-gebied Zuidwest-Twente een nieuwe Lokale Ontwikkel Strategie op.
5. We gaan nieuwe ruilplannen realiseren in het kader van vrijwillige kavelruil.
6. We dragen bij aan de belangrijke inzet van erfcoaches vanuit het provinciale programma.
7. We stellen een subsidieregeling op voor het maken van bedrijfsplannen en -scans.
8. We organiseren ontwikkelingstafels, netwerk- en kennisbijeenkomsten.
9. We faciliteren hulp en coaching voor boeren via het Platform Stil Leed.
10. We maken enkele mini-documentaires en stellen per kwartaal een nieuwsbrief op.

6. Het thema Ondernemen

Onze Sociaal Economische Visie vormt de basis waaruit we de economische ontwikkeling stimuleren en samen met ondernemersverenigingen projecten uitvoeren. De visie beoogt ruimte te geven voor bedrijven en ondernemers om zich te vestigen en uit te breiden. Doel is ook om te investeren in nieuwe initiatieven op het gebied van ondernemen, werkgelegenheid, centrumgebieden (uitstraling openbare ruimte) en vrijetijdseconomie. Hofmarketing is hierbij een belangrijke partner. We merken dat de huidige bedrijfsterreinen in de verschillende kernen vol raken en er nieuwe bedrijfsterreinen ontwikkeld moeten worden om aan de lokale behoefte te voldoen. We willen met innovatie als thema ontwikkelingen in de maatschappij, zowel technologisch als organisatorisch volgen en toepassen in onze manier van werken.

1. We gaan plannen uitwerken voor nieuwe bedrijfsterreinen in Markelo, Hengevelde en Goor.
2. We onderzoeken de concrete mogelijkheden voor verplaatsing van ABZ in Markelo.
3. We gaan samen met de economische werkgroep jaarplannen maken.
4. We maken plannen voor centrum Goor (Sterplein, schoolfeestweide, Lidl pand)
5. We maken een nieuwe visie Vrijetijdseconomie met bijbehorend actieplan.
6. We stellen een Noaberfonds in ter stimulering van economische initiatieven van inwoners.
7. We continueren het puien-spreekuur en de subsidieregeling voor gevelverbetering centra.

7. Het thema Veiligheid

Ons uitgangspunt is dat wij een veilige en leefbare gemeente zijn waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen. De aanpak van ondermijnende criminaliteit en high impact crimes zoals woninginbraken staat hoog op de agenda. Een effectieve aanpak van onder andere huiselijk geweld, kindermishandeling, jeugdoverlast, personen met verward gedrag en zorgfraude is alleen mogelijk door goede samenwerking. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Visie veilig werken, wonen, recreëren en samenleven in Hof van Twente 2023-2026 die in november 2022 door de raad is vastgesteld. Programmatisch geven we integrale veiligheid een vervolg met aandacht voor ondermijning. We streven daarbij naar een reductie van het aantal delicten en een vergroting van het veiligheidsgevoel. Dat doen we onder meer via een vraaggerichte aanpak waarbij we intensief samenwerken met onze maatschappelijke en justitiële partners. We borgen een integraal karakter op zowel beleidsmatig als uitvoerend niveau met onder meer het sociale en economische domein. Onze aanpak is zowel gebiedsgericht (bv buitengebied, bedrijventerreinen en de woonomgeving) als persoonsgericht (aanpak verwarde personen, veelplegers, jeugd).

1. We verkrijgen in 2024 het Keurmerk Veilig Buitengebied.
2. In 2023 inventariseren wij het draagvlak en maken een plan van aanpak ter behoud en verbetering van de kwaliteit van de vakantieparken.
4. We stellen een protocol op hoe om te gaan met vormen van woonoverlast waar het aanbod van buurtbemiddeling integraal onderdeel van uitmaakt.
5. We borgen uiterlijk in 2025 dat nieuwe woningen en de woonomgeving voldoen aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen en bevorderen met partners als de woningcorporatie dat de bestaande voorraad ook onder het keurmerk wordt gebracht.
6. We verkrijgen in 2024 het Keurmerk Veilig Ondernemen voor onze bedrijventerreinen.
7. Met organisatoren van evenementen, de horeca en scholen alsmede GGD Twente en onze justitiële partners treden we in overleg om te beoordelen welke creatieve instrumenten ingezet kunnen worden om bezit, gebruik en handel van drugs d en alcoholgebruik tegen te gaan.

8. Het thema Duurzaamheid

De Transitievisie Warmte en de Routekaart energieneutraliteit 2035 geven richting in de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Met een integrale aanpak gaan we (eerst in pilotwijken) oplossingen vinden voor sociale, fysieke en duurzaamheidsopgaven, zoals de mogelijkheden voor alternatieve bronnen voor aardgas. We zien daarnaast kansen voor het (grootschalig) opwekken van zonne-energie in de bebouwde omgeving zoals bedrijfsterreinen. Ten aanzien van de mobiliteitstransitie zien we een grote opmars van elektrische voertuigen, die noodzaakt om een slimme manier van laden in de publieke ruimte te organiseren en krijgen nieuwe mobiliteitsoplossingen zoals deelauto's en fietssnelwegen aandacht. Meer in het algemeen willen we in de openbare ruimte mogelijkheden koppelen voor klimaatadaptatie, energietransitie, verandering in de landbouw en biodiversiteit.

1. We gaan werken aan twee pilotwijken: Rupertserf (Delden) en Tuindorp (Goor) en maken hier wijkuitvoeringsplannen voor
2. Inzet van energiecoaches en subsidiemogelijkheden bieden ondersteuning aan inwoners.
3. Het project buurtenergie start met 3 buurtschappen/kernen en wordt daarna uitgebreid.
4. We nemen in het omgevingsplan een verplichting op om zonne-energie op te wekken.
5. We verbinden duurzaamheid en groene inrichting via de Stadsregge en herinrichting diverse pleinen waaronder het Plein onder de Platanen en de Schoolfeestweide.
6. We maken een update van de routekaart 2035 energieneutraal en geven hier uitvoering aan.
7. We stellen de Regionale energiestrategie 2.0 vast en geven daar uitvoering aan.
8. Met “Duurzaam wonen” stimuleren we energiebesparing en bestrijden we energiearmoede.
9. Met “Duurzaam rijden” stimuleren we duurzaam vervoer en creëren we laadinfrastructuur.
10. Met “Duurzaam werken” stimuleren we energieopwek, -besparing en verduurzamen vastgoed.

9. Het thema Wonen

De Woonvisie en het woningbouwprogramma staan centraal binnen het thema wonen. Doel is om in voldoende woonruimte te kunnen voorzien voor onze eigen inwoners. Waar de behoefte tot 2030 zo'n 700 nieuwe woningen bedraagt, programmeren we binnen de Regionale Woonagenda Twente tot 900 woningen. Vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda maken we in een Regionale Woondeal afspraken over het toevoegen van woningen voor de bovenlokale behoefte, het aantal betaalbare woningen en onze 'fair share' in de sociale huursector.

Uitgangspunt is om ontwikkelruimte te bieden voor woningbouw in alle kernen, met maatwerk in de buurtschappen. Daarbij zetten we extra in op woningen voor starters, ouderen, statushouders en woonwagendbewoners en bieden flexwoningen woonruimte voor spoedzoekers. We gebruiken de mogelijkheden van de Omgevingswet om te gaan sturen op het bouwen van betaalbare woningen. Het grootste woningbouwproject is “Op Stoom” in Goor, dat ruimte biedt voor meer dan 300 woningen in verschillende prijsklassen in huur en koop.

1. In samenwerking met de corporaties doen we een woningmarktonderzoek.
2. We actualiseren de gemeentelijke Woonvisie en het kwalitatief woningbouwprogramma.
3. We stellen een doelgroepenverordening op om te kunnen sturen op goedkopere woningen.
4. We vertalen maatregelen voor duurzaam en circulair bouwen naar lokaal beleid.
5. We stellen een woonzorgvisie op en geven hier uitvoering aan.
6. We onderzoeken in verschillende kernen geschikte locaties voor de bouw van flexwoningen.
7. We gaan (integraal) lokaal beleid ontwikkelen voor de huisvesting van arbeidsmigranten.
8. T.b.v. doorstroming schenken we extra aandacht aan woningen voor ouderen en jongeren.
9. We evalueren en actualiseren de ondersteuningsmaatregelen voor starters (lening ed.).
10. We realiseren een locatie voor woonwagendbewoners binnen “Op Stoom”.

10. Tot slot

Deze introductie positioneert de themanotities ten opzichte van de Visie gezonde verbinding en de Visie duurzame leefomgeving. Daarnaast geeft ze in vogelvlucht een overzicht van de ambities die voortkomen uit de Collegeagenda “Actief Noaberschap” 2022-2026, die op deze twee visies steunen. Daarbij mogen we niet vergeten, dat naast alle speerpunten en beleidsmatige projecten veel aandacht de komende jaren zal blijven uitgaan naar onze reguliere dienstverlening, uitvoering van wettelijke taken en het beheer en onderhoud van openbare (maatschappelijke) voorzieningen.